

SVENSKT NÄRINGSLIV

Miljö- och energidepartementet
Klimatenheten
Ina Müller Engelbrektson

Vår referens/dnr:
9/2019

Er referens/dnr:
M2019/00116/K1

2019-02-20

Remissvar

Meddelande från kommissionen: En ren jord åt alla – en europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi

Svenskt Näringsliv har tagit del av ovanstående remiss och önskar framföra följande synpunkter.

Sammanfattning:

- Det är en positiv ansats att nu påbörja en diskussion om EU:s långsiktiga klimatarbete med syfte att skapa förutsättningar för ett konkurrenskraftigt och klimatneutralt EU.
- Materialet är så omfattande att det är svårt att kommentera det i detalj. Löpande diskussion under processens gång behövs.
- Svenskt Näringsliv stödjer ambitionen om ett konkurrenskraftigt och klimatneutralt EU till 2050.
- Hur EU ska kunna bli en konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi till 2050 behöver diskuteras vidare. Men det kan redan nu konstateras att många insatser behövs, inte minst för att främja innovation, forskning och investeringar.
- Det är viktigt att kommissionens förslag används som ett underlag för att diskutera vad som är möjligt, inte att peka ut "rätt och fel" lösningar.
- Det är positivt att kommissionen pekar på att omställningen till en klimatneutral ekonomi måste gå hand i hand med konkurrenskraft, innovationskraft och tillväxt.
- Svenskt Näringsliv uppmanar regeringen att snarast etablera en kontinuerlig och strukturerad dialog med näringslivet kring EU:s långsiktiga klimatambition.

Inledning

Svenskt Näringsliv välkomnar Europeiska kommissionens meddelande och anser att det är rätt prioritering att nu fokusera på EU:s långsiktiga klimatarbete. Under lång tid har mer kortsiktiga perspektiv varit i fokus i EU:s klimatpolitik, inte minst har mycket tid ägnats 2030-ramverket. Det är därför positivt att kommissionen med denna strategi gör en ansats till en bred diskussion om EU:s långsiktiga utveckling, som förhoppningsvis kan föra diskussionen

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise

Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00
www.svensktnaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

om klimatpolitiken framåt och fungera som en ram för framtida diskussioner om klimatpolitiken. Det framgår tydligt av den fördjupade analysen som hör till meddelandet att detta är ett gediget arbete som har engagerat stora delar av kommissionen. Att kommissionen tittat på alla delar av samhället är bra.

Det är samtidigt svårt att överblicka kommissionens meddelande och underliggande analyser, då materialet är omfattande och detaljerat. Det är också svårt att bedöma de antaganden, modelleringar och beräkningar kring potentialer, kostnader, ekonomisk tillväxt och dylikt som kommissionen gör. Svenskt Näringsliv kan därför i nuläget inte uttala sig om detaljerna i kommissionens meddelande och underlag, till exempel de siffror som presenteras.

Viktiga principiella frågor

Svenskt Näringsliv stödjer en ambition om ett konkurrenskraftigt EU med netto-noll utsläpp 2050. Det är därför positivt att kommissionen förespråkar detta som sitt huvudalternativ. Styrkan med ett netto-noll-mål, utöver att det är i linje med vad IPCC pekar på krävs, är att det är flexibelt. Ambitionen är tydlig: EU ska inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser, samtidigt som det hålls öppet hur detta ska gå till. Det är därför viktigt att en ambition om netto-noll inte slås fast som ett detaljerat mål om andelen utsläppsminskning och andelen upptag av koldioxid, framförallt inte i ett tidigt skede. Styrkan med netto-noll ligger i flexibiliteten, vilket också gör att det finns förutsättningar att målet kan nås på ett kostnadseffektivt sätt.

En ambition om klimatneutralitet till 2050 utmanande. Det kommer att kräva stora förändringar och insatser i samhällets alla delar. Möjligheter och kostnader kommer också att påverkas av utvecklingen i vår omvärld. EU-kommissionen pekar på att syftet med strategin inte är att föreslå ny politik, vilket är bra för att inte direkt fastna i detaljerade frågor om styrmedel m.m. Samtidigt måste det finnas en insikt om att omställningen mot ett konkurrenskraftigt och klimatneutralt EU kommer att kräva insatser från politiken för att vara möjligt. För näringslivet handlar det bland annat om att skapa förutsättningar för de stora investeringar och innovations- och forskningsinsatser som behövs.

Tillsammans med de andra nordiska arbetsgivarorganisationerna presenterade Svenskt Näringsliv under hösten 2018 en gemensam position kring EU:s långsiktiga klimatpolitik¹. Huvudbudskapen var att:

- EU behöver en ambitiös och marknadsbaserad klimatpolitik som bidrar till att Parisavtalet kan uppfyllas
- Ambitionen bör vara ett konkurrenskraftigt EU med netto-noll utsläpp 2050
- Näringslivets möjlighet att bidra till det globala klimatarbetet behöver främjas

Detta är något som vi i de nordiska arbetsgivarorganisationerna kommer att fortsätta arbeta för tillsammans under diskussionerna om EU:s långsiktiga klimatstrategi.

För Svenskt Näringsliv är det viktigt att klimatomställningen och konkurrenskraft går hand i hand. Att klimatomställningen måste ske på ett sätt som stärker både EU:s och medlemsländernas välstånd och konkurrenskraft är för oss en självklar utgångspunkt. Det är

¹ Nordic position on EU's long-term climate policy
https://www.svensktnaringsliv.se/Bilder_och_dokument/nordic-climate-visionpdf_724904.html/BINARY/Nordic%20Climate%20Vision.pdf

därför positivt att detta också betonas av kommissionen. En viktig framgångsfaktor är att resten av världen också går i samma riktning, varför EU behöver lägga stort fokus på global samverkan.

För att långsiktigt kunna nå klimatneutralitet i EU måste alla länder och alla sektorer engageras. Det behövs ett tydligare helhetsgrepp kring klimatpolitiken i EU. Förhoppningsvis kan kommissionens meddelande bidra till detta. När diskussionerna på allvar tar fart mellan EU:s institutioner måste Sverige verka för en klimatpolitik där alla länder och sektorer förutsätts bidra.

Teknikneutralitet bör vara ett ledord i klimatpolitiken. För att klara klimatutmaningen behöver vi använda alla lösningar som finns till hands. Det är därför centralt att politiken inte utesluter möjliga framtida lösningar, varken direkt eller indirekt. Detta gäller för såväl forskning, stödsystem och målsättningar som andra politiska beslut som väljer eller väljer bort klimatneutrala tekniker.

Svenskt Näringsliv betraktar kommissionens meddelande som ett sätt att visa på möjliga vägar framåt. Därför är det viktigt att betrakta kommissionens strategi som grund för en diskussion om den utveckling vi vill se inom EU, och inte omvandlas till en begränsande agenda där syftet blir att peka ut "rätt och fel" lösningar.

För Svenskt Näringsliv är företagsamhet, marknadsekonomi och innovationskraft centrala förutsättningar för en hållbar klimatomställning. Konkurrenskraftiga företag med förmåga att utveckla morgondagens klimatsmarta produkter, tjänster och lösningar är en motor i klimatomställningen. Valfungerande marknader där innovationer kan födas, utvecklas och spridas är centralt för att skapa en europeisk ekonomi som växer, samtidigt som utsläppen minskar. Svenskt Näringsliv anser därmed att det är positivt att vikten av konkurrenskraft och ekonomisk tillväxt också lyfts som betydande aspekter av kommissionen. Detta är perspektiv som Sverige måste driva i kommande förhandlingar.

Hela världen står inför klimatutmaningen tillsammans. För att den globala uppvärmningen ska kunna begränsas i linje med Parisavtalet måste utsläppen minska i alla delar av världen. EU måste fortsätta att vara en pådrivare i klimatarbetet på global nivå. Både genom att vara ett gott föredöme som visar att det går att kombinera minskade utsläpp med ett ökande välstånd, och genom att verka för att de samlade globala ambitionerna höjs över tid. Svenskt Näringsliv tror starkt på samarbete och handel mellan länder som medel för att främja en globalt hållbar utveckling i såväl klimatfrågan, som för hela Agenda 2030. EU behöver därför arbeta för en frihandelsfrämjande klimatpolitik, och undvika åtgärder som försvårar handel med klimatsmarta lösningar.

Kommissionens strategiska prioriteringar

Svenskt Näringsliv uppfattar det som att kommissionen presenterar scenarier där potentialen för olika lösningar dras ut så långt det går. Det är ett sätt att visa på bredden av tänkbara lösningar och skapar utrymme för diskussion. Men för Svenskt Näringsliv är det viktigt att påpeka på att det med största sannolikhet kommer att behövas en mix av olika lösningar och att det därför är viktigt med en politik som möjliggör utveckling av flera parallella tänkbara lösningar.

Nedan följer kommentarer om några av de områden som kommissionen lyfter som viktiga strategiska områden.

Cirkulär ekonomi

Kommissionen lyfter in cirkulär ekonomi som ett viktigt strategiskt område i EU:s klimatarbete. Svenskt Näringsliv upplever att kommissionen i detta meddelande tar ett nytt grepp kring cirkulär ekonomi som en viktig del av klimatomställningen, och välkomnar detta grepp.

Elektrifiering

Svenskt Näringsliv ser elektrifiering som en viktig åtgärd i klimatomställningen. Flera rapporter pekar på ett kraftigt ökat elbehov i så väl Sverige² som i hela EU³ till följd av klimatomställningen. Elsystemet är därmed en viktig möjliggörare. För att möta en ökande efterfrågan på el behövs goda ramvillkor för klimatneutral elproduktion i EU. Utvecklingen av elsystemet måste samtidigt ske på ett kostnadseffektivt sätt, så att totalkostnaden för elanvändaren blir konkurrenskraftig. Om elsystemet inte kan möta en ökande efterfrågan på el kan detta försvåra klimatomställningen. För att elektrifiering ska vara en klimatåtgärd måste elproduktionen vara klimatneutral. Därför är det viktigt att inte utesluta några klimatneutrala kraftslag. Det är lovande att kommissionen pekar på kärnkraften som en viktig framtida del av elsystemet vid sidan av det förnybara. Det talar för att kommissionen har en öppenhet för olika klimatneutrala kraftslag, och inte bara förnybart, vilket i andra sammanhang tenderar att vara kommissionens fokus.

Bioekonomi

Många branscher i det svenska näringslivet pekar på ett ökat behov av biomassa. Biomassa efterfrågas både som råvara och energi. Det är därför glädjande att kommissionen tydligt tar ställning för hållbar biomassa som en viktig möjliggörare för klimatomställningen. Inte minst med tanke på hur diskussionerna kring biomassa och bioenergi tidigare gått i EU. Detta är något som den svenska regeringen behöver bevaka i diskussionerna i rådet. Särskilt viktigt är att motverka politiska åtgärder som begränsar användningen av hållbar biomassa. Det är viktigt att Sverige arbetar för att marknaden för biomassa och bioenergi inte ska styras alltför starkt politiskt. Det viktiga är att biomassan som används för olika ändamål är hållbar, inte var den kommer ifrån eller hur den används.

CCS

CCS är en viktig teknik för en del branscher, inte minst de industriverksamheter som har svåråtgärdade processutsläpp. Det är därför bra att CCS lyfts som ett viktigt strategiskt område. EU behöver verka för att undanröja hinder som idag begränsar möjligheterna till en effektiv utveckling av CCS, inte minst vad gäller möjligheten för länder att samarbeta kring tekniken.

Processen framåt

Det är viktigt för hela det svenska näringslivet att EU:s långsiktiga klimatstrategi landar rätt. Därför vill Svenskt Näringsliv uppmana regeringen till att redan i ett tidigt skede etablera en strukturerad dialog med näringslivet, så att vi tillsammans kan arbeta för en långsiktig

² Klimatneutral konkurrenskraft – kvantifiering av åtgärder i klimatfärdplaner, Sweco, 2019
https://www.svensktnaringsliv.se/Bilder_och_dokument/klimatneutral-konkurrenskraft-kvantifiering-av-atgarder-i-klimatf_729540.html/BINARY/Klimatneutral%20konkurrenskraft%20-%20kvantifiering%20av%20%C3%A5tg%20%C3%A4rder%20i%20klimatf%C3%A4rdplaner.pdf

³ Decarbonisation pathways, Eurlectric, 2018
<https://cdn.eurlectric.org/media/3457/decarbonisation-pathways-h-5A25D8D1.pdf>

klimatambition som stärker Sveriges och EU:s konkurrenskraft och välbefinnande. Vi vill också uppmana regeringen att arbeta brett med strategin och inte bara betrakta den som en ren klimatfråga.

Maria Sunér Fleming

Avdelningschef Hållbarhet och Infrastruktur

Linda Flink

Expert energi och klimat

070 363 48 52

linda.flink@svensktnaringsliv.se